

Diabetologické sestry a sazebník výkonů.

V tomto článku bychom Vás chtěly seznámit nejen s novým výkonem pro nelékařské pracovníky, ale také Vás informovat o příčinách, které nás vedly tomu, aby tento průlomový kód vznikl.

Diabetes mellitus je skupina onemocnění, jejichž hlavním projevem je hyperglykémie, která je důsledkem nedostatku nebo nedostatečného účinku inzulínu. Je to chronické onemocnění se sklonem ke specifickým orgánovým komplikacím. Dnes se hovoří o diabetu jako o pandemii 21. století. Počet pacientů s diabetem velmi rychle stoupá. V České republice je evidováno kolem 800 000 tisíc pacientů s tímto onemocněním. Za posledních 10 let to je nárůst téměř o 35%. Z nedostatku znalostí a praktických dovedností potřebných při selfmanagementu diabetu, dochází u pacientů s diabetem k dekompenzaci, časté hospitalizaci, invaliditě, psychickým, společenským, pracovním a rodinným problémům. Nové léky, nové inzulinůviny a nové léčebné postupy, moderní technické pomůcky, využívání počítačových programů v léčbě diabetu vyžadují neustálou edukaci a reedukaci nejen pacientů, ale i zdravotníků.

Nelékařští zdravotníci, pracující v oboru diabetologie vidí potřebu širší a důslednější péče o tyto pacienty. Proto v roce 2005 vznikla při ČAS sekce diabetologická, která sdružuje nelékařské zdravotníky, kteří se zabývají léčbou pacientů s diabetem mellitem. Členem této sekce může být každý nelékařský zdravotník, který má o tento obor zájem.

Sekce diabetologická spolupracuje s Českou diabetologickou společností, se Sekcí sester ČDS s Diabetickou asociací České republiky, s Nadací rodičů a přátel diabetických dětí a s dalšími organizacemi, které se snaží zlepšit kvalitu života pacientům s diabetem. Sekce diabetologická pořádá vzdělávací programy pro nelékařské zdravotní pracovníky, podílí se na tvorbě informačních publikací pro pacienty i širokou veřejnost. Se stále se zvyšujícím počtem diabetiků vyvstala potřeba posílení kompetence nelékařských pracovníků. Životní změny, výskyt diabetických komplikací nebo jiných nemocí a nové léčebné postupy vyžadují osvojování si nových informací, nových způsobů léčby a nových dovedností, které by měly nemocným pomoci lépe řídit jejich diabetes. Vzhledem k těmto skutečnostem, se práce sestry v diabetologii stává z větší části edukační činností, kterou mnohdy provádí nad rámec svého pracovního času. Pro posílení kompetencí sestry „edukátorky“ se snaží ČAS o zařazení nových zdravotních výkonů pro sestry. Je však nutné, aby edukace diabetiků byla prováděna sestrou specializovanou v tomto oboru. Měla by mít hlubší znalosti o problematice diabetu. Specializační vzdělávání v oboru diabetologie lze vystudovat v Národním centru ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických obor (Ošetrovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetrovatelskou péči o pacienty s diabetem mellitem – www.nconzo.cz).

Diabetologická sekce prosadila za velké podpory ČAS, ČDS a ČLK od 1.1.2010 do sazebníku výkonů výkon „Reedukace pacienta s diabetem mellitem a jemu blízkých osob“, pod číslem 06145. Tento výkon může vykazovat všeobecná sestra se specializací v Ošetrování, léčení a edukaci diabetiků nebo v Ošetrovatelské péči o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetrovatelskou péči o pacienty s diabetem mellitem. Výkon lze zatím vykazovat pouze ambulantně a je nutný odborný garant - lékař diabetolog. Výkon lze vykázat maximálně 6 x za rok a doba trvání výkonu je 50 minut. K zahájení výkonu je nutné doporučení ošetřujícího lékaře. Edukační proces začíná posouzením (zjištění důležitých údajů o pacientovi při odebírání oš. anamnézy), stanovením edukační diagnózy (co je nutné

edukovat vyplývá z nedostatku znalostí pacienta), příprava individuálního edukačního plánu (stanovení priority v edukaci, stanovení konkrétních reálných cílů, správnou edukační strategii a zvolení obsahu učiva), realizace edukace, kontrola/zpětná vazba a zhodnocení/evaluace (zpětná vazba – kladení otázek, praktické předvedení naučených dovedností, vyhodnocení – probíhá společně s pacientem).

Věříme, že posílená kompetence diabetologické sestry „edukátorky“ pomůže k intenzivnější reedukaci pacientů s diabetem a že také dojde ke zlepšení kompenzace diabetiků, ke snížení počtu akutních a pozdních komplikací. Největším benefitem pro pacienty je to, že selepší kvalita života pacientů s diabetem.

I když příprava výkonů a hlavně obhajoba na Ministerstvu zdravotnictví byla náročná, máme velkou radost, že se to podařilo. Tím naše činnost nekončí a podílíme se na přípravě dalších kódů.

Vladimíra Havlová, Bc. Marie Jouklová